

Green Deal van Groen Gas Forum met de Rijksoverheid

Ondergetekenden:

1. De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, ieder handelend als bestuursorgaan, tezamen hierna ook te noemen: Rijksoverheid;
2. Marktpartijen zoals opgesomd in de ANNEX, vertegenwoordigd door drs. U. Vermeulen, voorzitter Stichting Groen Gas Nederland.

tezamen hierna ook te noemen: Marktpartijen;

Hebben gezamenlijk het volgende vastgesteld:

Het kabinet beoogt een Green Deal met de samenleving, die bijdraagt aan verduurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn en die lonend is voor overheid en maatschappij. Doel van de Green Deal is laten zien dat groen en groei hand in hand gaan.

1. Partijen zien publiek-private samenwerking als de beste manier om verduurzaming van onze economie te versnellen en hier ook economisch van te profiteren. Deze unieke gezamenlijke aanpak is in Nederland op andere terreinen zeer succesvol en de Green Deal zal hierop voortbouwen. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn onmisbaar om deze verduurzaming mogelijk te maken.
2. Bij de Green Deal gaat het om concrete duurzame initiatieven, waarbij barrières verdwijnen, innovaties ontwikkeld, gefinancierd en toegepast worden en duurzame kansen benut worden. In de praktijk loopt de maatschappij tegen belemmeringen aan die in de weg staan aan initiatieven die leiden tot een verdere verduurzaming. In de green deal willen partijen concrete afspraken maken die deze belemmeringen wegnemen, zodat de initiatieven die anders moeilijk van de grond komen ruim baan krijgen. Initiatieven kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld decentrale energie, energiebesparing, schaarse grondstoffen, broeikasgassen, biodiversiteit, duurzaam inkopen, etc. Deze initiatieven kunnen vervolgens als voorbeeldfunctie dienen voor andere partijen en daarmee de totale markt in beweging zetten.
3. De geïnventariseerde initiatieven zijn potentieel rendabel, kunnen op korte termijn resultaten opleveren en kunnen uitmonden in nieuwe economische activiteiten of kostenbesparingen op korte of langere termijn voor het bedrijfsleven. Daarnaast kunnen de resultaten van deze de projecten toepasselijk zijn op andere, vergelijkbare projecten waardoor de reikwijdte van de Green Deal wordt vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de rijksoverheid tegenover staat.
4. Groen Gas is een belangrijke vorm van duurzame energie. Het draagt op kosteneffectieve wijze bij aan het realiseren van de doelstellingen voor duurzame energie in 2020.
5. Daarbij past groen gas goed in de economische structuur van Nederland. Nederland heeft een sterke agrarische sector met een goede kennisinfrastructuur, een sterke chemische sector, goede logistiek en een ontwikkeld gasnet. Accommodatie van groen gas kan daardoor kostenefficiënt in de bestaande infrastructuur worden ingezet.
6. Nederlandse bedrijven hebben een sterke positie op de internationale gasmarkt en kunnen deze positie onder meer uitbouwen door een toenemend aandeel Groen Gas in portfolio te nemen. Groen gas draagt bij aan het Rijksbeleid om Nederland te positioneren als de Gasrotonde van (Noordwest) Europa. Groen gas is daarbij een belangrijke schakel in de totstandkoming van een biobased economy. Met Nederlandse kennis, diensten en technologie kan op de internationale markten een vooraanstaande en economisch aantrekkelijke positie worden verworven.

7. Marktpartijen denken dat tweemaal een vertienvoudiging van de groengasproductie in Nederland mogelijk en wenselijk is:
  - a. Van de huidige levering van 30 miljoen m³ Groen Gas(-equivalent: aardgaskwaliteit) nu naar 300 miljoen m³ in 2014. Dit kan op basis van biogas uit vergisting. Met als tussenstation 1,5 à 2 miljard m³ 'ruw' (= nog niet tot aardgaskwaliteit opgewerkt) biogas in 2020 à 2025; hiervoor moet naast biogas uit vergisting een substantiële stap gemaakt zijn met vergassing/houtige biomassa.
  - b. Van 300 miljoen m³ Groen Gas in 2014 naar 3 miljard m³ in 2030 (vergisting en vergassing) Voor het langetermijnperspectief is nogmaals een factor 10 streefgetal voor marktpartijen: 30 miljard m³ in 2050.
8. Om de groengasketens verder te ontwikkelen zijn aan de aanbodkant extra inspanningen nodig, moet er een continue marktvraag naar groen gas zijn, waaronder in de mobiliteit, en moet de infrastructuur de aangeboden volumina kunnen verwerken.
9. Voor een Groen Gas Green Deal is brede steun van andere marktpartijen, lagere overheden en kennisinstellingen, zoals blijkt uit verschillende brieven waarin support en bereidheid bij de uitvoering van de Groen Gas Green Deal wordt onderstreept.

De ondertekenende marktpartijen lichten de overwegingen bij deze Green Deal toe in een afzonderlijke notitie "Groen Gas, Goede Deal", oktober 2011.

De Green Deal tussen beschreven partijen bestaat uit de volgende afspraken:

Green Deal initiatief

Groen gas kan op verschillende wijzen worden geproduceerd en kent ook verschillende toepassingen. De verschillende mogelijke groengasketens beslaan diverse sectoren. Om het potentieel van groen gas zo goed mogelijk te benutten is overzicht en regievoering nodig over deze ketens. De ondertekenaars zijn actief in de gehele keten, en nemen gezamenlijk deze rol op zich in de vorm van een gezamenlijk werkprogramma, onder de (voorlopige) titel Groen Gas Forum, organisatorisch onder auspiciën van stichting Groen Gas Nederland.

Vanuit de Rijksoverheid wordt interdepartementaal samengewerkt om groen gas te stimuleren, onder meer in het Versnellerteam Groen Gas.

Bij voorgenomen beleidswijzigingen in het beleidsinstrumentarium (implementatie zowel als innovatie voor zover voor groen gas relevant) consulteert de Rijksoverheid Groen Gas Forum. Omgekeerd ontwikkelt Groen Gas Forum gevraagd en ongevraagd ideeën voor nieuwe of aangepaste instrumenten als dat gezien de marktontwikkelingen opportuun is, en voert daarover overleg met de Rijksoverheid.

De Rijksoverheid onderschrijft de wenselijkheid van Groen Gas voor Nederland, en draagt dit standpunt met kracht uit. De Rijksoverheid bevordert de ontwikkeling van groen gas door het scheppen van goede randvoorwaarden en stimuli, door het creëren van deelmarkten, door het wegnemen van barrières, en door medefinanciering van de rol van ketenregisseur.

Onder de werktitel Groen Gas Forum nemen marktpartijen de rol op zich van ketenregisseur en (precompetitief) ontwikkelaar van groengasketens. Groen Gas Forum is een initiatief onder auspiciën van de Stichting Groen Gas Nederland, die als doel heeft financieel solide plannen voor de productie van groen gas (tenminste die met een SDE-beschikking) zo snel mogelijk tot productie te brengen. Groen Gas Forum richt zich daarnaast op meer groengasketens en op de middellange termijn, en daarmee ook op vergassing. Groen Gas Forum is hiermee de opvolger van het Platform Nieuw Gas.

Deze rol wordt voor 4 jaar afgesproken.

De benodigde middelen worden 50/50 bijeengebracht door de marktpartijen en overheid. Begroting voor deze ketenregierol: € 800 000/jaar. De Rijksoverheid zal een regierol vervullen en een financiële bijdrage van € 150.000 per jaar, onder de voorwaarde dat marktpartijen gedurende de hele periode minimaal een gelijkwaardige bijdrage leveren en voorzover deze bijdrage strookt met de toepasselijke staatssteunregels. Voor het verkrijgen van de bedoelde bijdrage zullen de marktpartijen een aanvraag indienen, vergezeld van een projectplan (inclusief begroting).

Voor de 14%-doelstelling duurzame energie in 2020 waaraan Nederland zich in 2009 in Europa heeft gecommitteerd werd geraamd dat 24 PJ zou worden geleverd door groen gas (dit komt neer op ca 750 mln m³ Groen Gas).

Marktpartijen zien dat als een ondergrens, en menen dat meer mogelijk is:

- Realisatie van 300 mln m³ groengasproductie in 2014 (vergisting)
- Realisatie van groengasproductie van 1,5 – 2 miljard m³ in 2020 (ca. 90% vergisting met een wezenlijke en snel groeiende bijdrage van vergassing)
- Doorontwikkeling van het volledige potentieel van 2 mrd m³ biogas na 2020, en verdere innovatie en doorontwikkeling van vergassing op weg naar 3 mrd m³ uit vergisting plus vergassing rond 2030.

De Rijksoverheid verwelkomt en apprecieert de genoemde ambities van de marktpartijen en wenst een voortvarende werkwijze en de aanpak van de marktontwikkeling te ondersteunen. Gedurende de programmaperiode zal de Rijksoverheid in samenspraak met de marktpartijen de voortgang monitoren en bezien of en op welke wijze een aanpassing van de bijdrage van Groen Gas aan de in 2009 vastgestelde doelen voor 2020 aan de orde is.

Groen Gas Forum ontwikkelt een routekaart voor verschillende mogelijke groengasketens, brengt daarbij in kaart welke grondstoffen inzetbaar zijn, waar kansen en knelpunten zitten, welke realiseerbaar c.q. oplosbaar zijn door de marktpartijen zelf, en welke overheidsinzet nodig is. De routekaart maakt tevens inzichtelijk waar economische en exportkansen liggen. De routekaart zal als strategisch langetermijnplan voor het Groen Gas Forum gelden.

De Rijksoverheid regelt medefinanciering van deze routekaart, en heeft de intentie om zijn eigen beleid voor groen gas mede op de uitkomsten ervan te baseren. De Rijksoverheid geeft tevens zijn innovatie-instrumentarium voor groen gas mede vorm op basis van deze routekaart.

Marktpartijen en Rijksoverheid organiseren gezamenlijk een internationaal evenement (handelsmissie, congres, beurs of dergelijke) in 2013, waarin kennis, kunde en prestaties van Nederland als groengasland worden uitgedragen ten behoeve van het verwerven van een goede exportpositie.

Thema's

De Groen Gas Green Deal beslaat een aantal thema's:

1. Vergisting
2. Vergassing
3. Infrastructuur
4. Marktontwikkeling
5. Kennis

1. Vergisting

Partijen maken hierover de volgende afspraken:

1. Groen Gas Forum maakt in het eerste kwartaal van 2012 een plan voor versnelde implementatie van de 'voorraad' goede projecten die binnen SDE+ financierbaar zijn, op een wijze die past bij de filosofie en kaders van de Rijksoverheid/SDE+ (budgetrestricties, transparantie, generieke toepasbaarheid, kosteneffectiviteit). Daarbij wordt ook de mogelijke bijdrage vanuit provinciale middelen bezien, alsmede die van private financiers.
2. Op basis van een routekaart stellen de Rijksoverheid en de marktpartijen gezamenlijk een innovatie-agenda op voor natte biomassa/vergisting. De Rijksoverheid heeft de intentie om een deel van zijn innovatie-instrumentarium op die agenda af te stemmen. Bij een zich goed ontwikkelende markt voor biogas/vergisting investeren bedrijven zelf in innovaties. Groen Gas Forum zal waar nodig optreden als kennismakelaar tussen bedrijven en kennisinstellingen, voor ontwikkelingen in een precompetitief stadium. De Rijksoverheid en de Marktpartijen zorgen voor gezamenlijke financiering van een innovatieprogramma vergisting/natte biomassa, als onderdeel van een breder groen gas innovatieprogramma.
3. Groen Gas Forum werkt in het eerste kwartaal van 2012 een voorstel uit waarmee realisatie van positieve neveneffecten die nu niet via SDE+ worden meegefinancierd langs andere wijze geldelijk kunnen worden beloofd. Daarbij wordt nagegaan op welke markten nevenproducten verkocht kunnen worden, en uit welke marktinstrumenten, regelingen en subsidies positieve neveneffecten kunnen worden gewaardeerd.

2. Vergassing

Partijen maken hierover de volgende afspraken:

1. Marktpartijen initiëren, in overleg met de verschillende belanghebbenden, een leer- en expertisecentrum voor biomassavergassing in Nederland. Naast een fysieke locatie kan dit deels een 'virtueel' centrum zijn, waarin via moderne communicatiemiddelen samen wordt gewerkt door verschillende groepen en initiatieven. Lessen op het gebied van technologie, financiering, samenwerking in project én keten, opschaling, vermarkting, barrières en oplossingen daarvoor, en dergelijke, worden gedeeld (voor zover niet commercieel beschermd) en gebruikt voor volgende stappen in de ontwikkeling van vergassingsopties.
In het eerste kwartaal van 2012 wordt daarvoor een plan gemaakt en een begroting opgesteld.
2. Rijksoverheid en Groen Gas Forum bereiden gezamenlijk, en in overleg met de topgebieden/topteams Energie en Chemie een vraaggestuurd innovatieprogramma voor dat vergassingstechnologieën voor biomassa en aanpalende technologieën door de 'valley of death' kan helpen. Het programma wordt mede gefinancierd door private en overheidspartijen.
3. Marktpartijen, kennisinstellingen en Rijksoverheid, elk vanuit de eigen rol, realiseren voor 2020 enkele grootschalige demoprojecten voor vergassing die tot de internationale top behoren, als tussenstap naar het doel van 3 miljard m³ groen gas in 2030 waaraan vergassing een wezenlijke bijdrage moet leveren.
4. Marktpartijen zetten zich in voor de realisatie van ten minste één grootschalig Europees vergassings-demoproject dat kan meedingen in de Europese Joint Call 'Bioenergy demonstrations of the European Industrial Bioenergy Initiative'¹ waarmee de Europese Commissie de bouw van innovatieve demonstratiefaciliteiten wil stimuleren. Bij dit internationale project zullen ten minste drie landen betrokken zijn.

---

¹ ENERGY.2012.10.1.1 ERA-NET Plus - Bioenergy Demonstrations of the European Industrial Bioenergy Initiative (EIBI)

3. Infrastructuur

Partijen maken hierover de volgende afspraken:

1. Een goede allocatie van de kosten van infrastructuur is nodig om marktpartijen en netbedrijven op de juiste momenten tot de juiste stappen te verleiden, zodat bijtijds een adequate infrastructuur beschikbaar is waar groengasprojecten op kunnen invoeden. Groen Gas Forum werkt in het eerste kwartaal van 2012 een analyse uit en zal op basis daarvan een plan voor (gedeeltelijke) kostensocialisatie uitwerken.
2. Het overstorten van gas van lagere naar hogere netten maakt meer decentrale gasnetten geschikt voor invoeding van groen gas. Wanneer het plaatsen van een overstort een substantiële extra invoeding van groen gas mogelijk maakt, is het zinvol om de kosten voor overstort te socialiseren. Het ministerie van EL&I zoekt in afstemming met netbeheerders en de NMa naar mogelijkheden en randvoorwaarden voor het socialiseren van dergelijke kosten.

4. Marktontwikkeling

Partijen maken hierover de volgende afspraken:

1. Vertogas, dochter van Gasunie, geeft groengascertificaten uit. De Rijksoverheid neemt gascertificering op in de gaswet. Partijen samen spannen zich in voor internationale afstemming en handel in certificaten.
2. De vraag naar Groen Gas in gebouwde omgeving, bedrijven en mobiliteit is medebepalend voor het animo om productieprojecten te ontwikkelen. Groen Gas Forum maakt in het eerste kwartaal van 2012 een nadere analyse van de kansen voor groei en groen in verschillende deelmarkten alsmede van de barrières, en zal voor elk van die deelmarkten voorstellen voor verbetering en stroomlijning voorbereiden.
3. GasTerra zet zich de komende jaren in voor de accommodatie van het gehele volume groen gas dat kan worden ingevoed in het netwerk van de landelijke netbeheerder, mits het groen gas via een certificatenstelsel gecertificeerd is en de prijs marktconform is.
4. Eneco, E.ON en Essent beogen groen gas een sterke positie in de verkoopportefeuille te geven, om op die manier de zekerheid te bieden dat afname van 300 mln m³ in 2014 tegen marktconforme prijzen mogelijk is.

5. Kennis en opleiding

Partijen maken hierover de volgende afspraken:

1. In samenspraak met Groen Gas Forum en andere betrokkenen ontwikkelen verschillende universiteiten, hogescholen en MBO gezamenlijk een breed opleidingsaanbod voor groen gas, uiteenlopend van praktisch-technisch tot academisch.
2. Er komt een researchnetwerk voor groen gas waarin de kennis rond groen gas wordt gebundeld en uitgewisseld. Het researchnetwerk zal samenwerken bij de uitdagende onderzoeks- en innovatieopgave die nodig is om de introductie van groen gas te versnellen.

Slotbepalingen

Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en geldt voor de periode 2011 tot 2015. Alle in deze Green Deal genoemde afspraken worden zo snel mogelijk ter hand genomen. Partijen komen overeen dat de Green Deal afspraken niet in rechte afdwingbaar zijn. Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, waardoor andere partijen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals zodat navolging van deze Deals kan worden bevorderd.

Getekend te 's Gravenhage op

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Drs. M.J.M. Verhagen

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu
J.J. Atsma

Namens de bedrijven, instellingen en organisaties genoemd in de ANNEX²
Drs. U. Vermeulen, voorzitter Stichting Groen Gas Nederland

26-10-2011

² ANNEX

Ondertekenende marktpartijen Groen Gas Green Deal,
vertegenwoordigd door de heer drs. U. Vermeulen:

Alliander, Attero, Biogas Branche Organisatie BBO, ECN, Eneco, Energy Valley, Enexis, Eon Benelux, Essent, GasTerra, Gasunie, Gemeente Alkmaar, Gemeente Groningen, Gemeente Leeuwarden, Gemeente Nijmegen, HVC Groep, Kema, Kiwa, Platform Bio-Energie PBE, Provincie Drenthe, Provincie Friesland, Provincie Groningen, Provincie Noord-Holland, Stedin, Taqa

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

Ministerie van Infrastructuur en Milieu